

**De Ivre Ac Potestate Romanorvm Pontificvm,
Imperatorvm, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De varijs antiquis heresibus ab ecclesia Dei condemnatis. cap. iii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63477)

S U M M A R I V M.

- 1 Arius pessimus hereticus cum complicibus suis, per sanctum synodum Nicenam condemnatus fuit.
- 2 Plures hereses anathematisatae fuerunt post concilium Nicenum, in concilio Romano.
- 3 Errores condemnati in concilio Gangreni, post Nicenum concilium.
- 4 Secunda synodus universalis, omnem heresim Eunomiorum anathematisavit.
- 5 Pelagiana heres is condemnata fuit in concilio Milmitano.
- 6 Tertia synodus universalis, videlicet Ephesina, iusto anathemate Nestorium condemnavit.
- 7 Hereses condemnatae in concilio Chalcedonensi.
- 8 Errores condemnati in prima synodo Toletana.
- 9 Quinta synodus universalis Constantinopolitana, Theodosio Mopsuethum & omnes sequaces eius condemnavit, usque ad num. 16.
- 17 Hereses condemnatae in prima synodo Bricarensi.
- 18 Hereses condemnatae in sexta synodo Constantinopolitana.
- 19 Hereticorum sectae quot sunt, & unde nomina acceperint, siue.
- 20 Hereses atque errores condemnati in Decretalibus.
- 21 Catharorum siue Patavonorum varijs errores.
- 22 Qui sunt errores pauperum de Lugduno.
- 23 Hereses condemnatae in Sexto & in Clementinis.
- 24 Qui & quot sunt errores secta Beguadorum & Begum.
- 25 Errores & hereses condemnatae in extrauaganti Bonifacij VII Incipiente viam sanctam, & cetera.
- 26 Errores quorundam fratrum minorum condemnati, in extrauagante Clementina. & que incipit, Ecclesia &c.
- 28 In extrauagante, que incipit, licet iuxta doctrinam septem errores condemnantur.

- 29 Error condemnatus, in extrauagante, que incipit, cum inter nullos, & cetera.
 30 Errores Ioan. de Poliaco magistri Parisiensis, per Papam Ioan.
 XXII. condemnantur.
 31 Heresies Ioan. Vicleff. & Ioan. Hu. in concilio Constantiensi condenata.

Quoniam non parum commoditatis arbitrii sumus afferre praesenti tractatu de heresibus, si in promptu ex eo posse haberi notitia, quae hereses superioribus temporibus per sanctos patres in ecclesia sint condemnatae, idcirco decreuimus, quantum posse habere nobis fuerit, hic sub breuitate commemorare errores, & hereses, quae per ecclesiam Dei sive in conciliis, sive per sedem Apostolica-
 cam reprobatae inueniuntur. **I**ncipiems autem ab vniuersali synodo Nicena dicentes. quod venerabilis, & sancta synodus Nicena. cccxvij. patrum condemnauit Arrianum pessimum hereticum cum complicibus suis, qui inter alios errores, quos dogmatizauit, tres gradus asterebat in Trinitate, patrem scilicet maiorem, filium minorem, spiritum sanctum creaturam, vel seruum. Cuius quidem Arianae perfidiae de inaequalitate sancte Trinitatis condonata blasphemia, eadem sancta synodus consubstantiam Deo patri filium per symbolum definiuit, ut in cap. canones, dist. xv. & in regula Athanasij ab ecclesia approbata dicitur, *Quicunque vult saluus esse, &c.*

HAERESES CONDEMNATAE IN CONCILIO celebrato Romae post concilium Nicenum.

CAEterum in concilio Romano, quod post concilium Nicenum est Romae celebratum, anathematisae sunt plures hereses, de quibus scilicet concilio, & heretibus in eo condonatis Damasus Papa loquitur, ut pater in lib. conciliorum, hoc modo scribens ad Antiochenum episcopum. Post Nicenum concilium, aliud in urbe Roma congregatum est postea a catholicis Episcopis, qui addiderunt de spiritu sancto. Et quia postea talis error

Q. q. 4

exortus

exortus est, ut quidam dicere prophano ore prælumen, spiritum sanctum per filium fuisse factum, ideo anathematizamus eos, qui non cum omni prædicant libertate, cum patre & filio spiritum sanctum vnius eiusdemque substantia, atque potestatis existere.

Similiter autem anathematizamus eos, qui errorem & bellum sunt sequuti, eundem dicentes esse patrem, quem filium.

Anathematizamus Arium, & Eunomium, qui simi-
litate (licet verbis discrepant) filium tamen, & spiritum sanctum creaturam esse confirmant.

Anathematizamus Macedonianos, qui ex Ariano dice deriuati non impietatem, sed vocabulum mutau-
runt.

Anathematizamus Fontinum, qui Ebionis haeresim nouas dominum nostrum Iesum Christum solum ex Maria confitetur.

Anathematizamus etiam eos, qui duos filios esse prob-
tentur, unum ante secula, & alterum per carnis assumptionem ex virgine.

Anathematizamus etiam eos, qui pro anima rationali confirmant, quia Dei verbum in humanam carnem con-
uersum est; ipse namque filius Dei verbum non pro rationali anima, & intelligibili in suo corpore factus est, sed noua-
stram, hoc est, rationalem animam, & intelligibilem animam
sine peccato assumpsit, atque saluauit.

Anathematizamus eos, qui dicunt verbum Dei produc-
ctione, & correptione a patre separatum, & sine substantia
cum terminandum esse blasphemant.

Si quis non dixerit semper patrem, & semper filium, &
semper spiritum sanctum esse, anathema sit.

Si quis non dixerit, filium natum ex patre, hoc est ex di-
uina eius substantia, anathema sit.

Si quis non dixerit, verbum Domini, filium Dei, sicut
verum Deum patrem eius, & omnia posse, & omnia nosse,
& patri æqualem esse, anathema sit.

Si quis dixerit, quod in carne degens filius Dei, cum es-
set in terra, in cœlis & cum patre non fuerit, anathema sit.

Si quis dixerit, quod in passione crucis dolorem passus est filius Dei Deus, & non caro cum anima, qua induita est, alias quae induerat formam serui, quam sibi met affumpsit, si eut scriptura dicit, anathema sit.

Si quis non dixerit, quia in carne, quam affumpsit, sedet ad dexteram patris, in qua etiam venturus est iudicare viuos & mortuos, anathema sit.

Si quis non dixerit, spiritum sanctum ex patre esse vere, & proprie, sicut & filium ex diuina substantia, & verum Deum, anathema sit.

Si quis non dixerit, omnia posse spiritum sanctum, & omnia nosse, & vbiique adesse, sicut & filium, & patrem, anathema sit.

Si quis dixerit, spiritum sanctum facturum, aut per filium factum, anathema sit.

Si quis non dixerit, omnia per ipsum filium, & spiritum sanctum fecisse patrem, hoc est visibilia, & inuisibilia, anathema sit.

Si quis non dixerit, patris, & filij, & spiritus sancti vnam diuinitatem, potestatem, deitatem, virtutem, vnam gloriam, dominationem, imperium, vnam voluntatem, & veritatem, anathema sit.

Si quis tres personas non dixerit veras, patris, & filij, & spiritus sancti aequales, semper viuentes, omnia continentes visibilia, omnipotentes, omnia iudicantes, omnia viuificantes, omnia creantes, omnia saluantes, anathema sit.

Si quis non dixerit spiritum sanctum adorandum ab vniuersa creatura, sicut & filium, & patrem, anathema sit.

Si quis de patre, & filio bene sapit, de sancto autem spiritu non recte crediderit, hereticus est; quia omnes heretici de filio Dei, & spiritu sancto male sapientes, Iudeorum, atque gentilium incredulitate consistere coniunctur, anathema sit.

Si quis autem diuiserit Deum patrem dicens, & Deum filium eius, & Deum spiritum sanctum affirmans, Deos dicit, & non Deum propter vnam deitatem, atque potestatem, quam esse credimus, & nouimus patris, & filij, & spiritus sancti, subtrahens verò filium, & spiritum san-

Qq 5 Etum,

Etum, tanquam solum opinatus patrem Deum, anathema fit.

Nomen enim Deorum & omnibus sanctis à Deo possum est, atque donatum: de patre vero, & filio, & spiritu sancto propter unam, & qualemque diuinitatem nostra Deorum nomina, sed unum Dei nomen traditur, atque significatur, credamus, quia in patre, & filio, & spiritu sancto solummodo baptizamur, & non in Archangelorum nominibus sicut hæretici, aut sicut Iudei, Gentilesque insaniunt.

Hæc ergo Christianorum salus est, ut credentes Trinitati, quæ ïmago est, (patris scilicet, & filio, & spiritu sancto) & in ea baptizati, unam deitatem, & potestatem, & diuinitatem, & substantiam in ea esse credamus.

ERRORES CONDEMNATI

in concilio Gangrenensi.

SÆterum tamen in concilio Gangrenensi, quod post concilium Nicenum celebratum est, sunt sequentes condemnati errores; de quo habetur in decreto. dist. xxx.

Si qui filii parentes, maximè fideles, deseruerint, occasione Dei cultus hoc iustum iudicantes, & non potius debitum honorem parentibus reddiderint, ut hoc ipsum in eis venerentur, quod fideles sunt, anathema sit.

Item, quæcunque mulier religioni iudicantis conuenientem sibi amputauerit, quam Deus ad velamen eius, & ad memoriam subiectionis illi dedit, tanquam resoluens ius subiectionis, anathema sit.

Item, si qua mulier derelicto viro discedere voluerit sicut in vinculo coniugali nuptias condemnando, anathema sit.

Item, si quis virginitatem propter Deum professus, in coniugio positos per arrogantiam vituperauerit, anathema sit.

Item, si quis virginitatem, vel continentiam professus, tanquam abominabiles nuptias iudicat, & non propter hoc solum, quod virginitatis bonum sanctumque propositum sit, anathema sit.

Item, si qua mulier suo proposito utile iudicantis, ut viri vel

1 yeste vtatur, & propter hoc viri habitum imitetur, anathema sit.

Item, si quis tanquam hoc continentiae conuenire iudicantis die dominico ieunauerit in eiusdem dici contumacum, anathema sit.

Item, si quis eorum, qui in proposito sunt continentiae, prater necessitatem corporale superbiat, & ieunia communia putauerit contemnenda, totius ecclesiae perfectam in sua conscientia iudicans rationem, anathema sit.

Item, si quis per superbiam, tanquam perfectum se existimans, conuentus, qui per loca, & basilicas sanctorum martyrum sunt, vel accusauerit, vel etiam oblationes, que ibidem celebrantur, spernendas esse crediderit, memoriasque sanctorum contemnendas, anathema sit.

Item, si quis extra ecclesiam priuatim populos congregans contemnat ecclesiasticas sanctiones, ipsamque ecclesiam apud se sine Episcopi consilio cum presbitero agat, anathema sit.

Item, si quis nuptias in accusationem duxerit, & mulierem fidem, ac religiosissimam cum viro suo dormientem abominandam crediderit, aut cœsoram, tanquam non posse coniugatos in regnum Dei ingredi, anathema sit.

Item, si quis carnem manducarem ex fide, cum religione præter sanguinem, & idolo immolatam, & suffocatam crediderit condemnandam, tanquam spem non habentem, qui eam manducat, anathema sit.

Item, si quis dereliquerit proprios filios, & non eos aluerit, & quod pietatis est, necessaria non præbuerit, sed sub occasione continentiae negligendos putauerit, anathema sit.

Item, si quis virorum putauerit sacro proposito, id est, continentiae conuenire, ut pallio vtatur, tanquam ex eo habiturus iustitiam, & reprehendat, vel iudicet alios, qui cum reverentia birris vtuantur, & alia ueste communi, que in vnu est, anathema sit.

Item, hec scripsimus non abscedentes eos, qui in ecclesia Dei secundura scripturas propositum sanctum continentiae eligunt, sed eos, qui suscipiunt habitu eiusdem, &

in superbiam efferrunt aduersus eos, qui simplicius vi-
uunt: sed & hos condemnamus, qui se extollunt aduersu-
scripturas, & ecclesiasticos canones, & noua introducunt
præcepta. Nos autem & virginitatem cum humilitate de-
miratur, & continentiam cum castitate, & religio-
nes secularium negotiorum, atque aetuum cum humilia-
te approbando laudamus, & nuptiarum vinculum, quo-
secundum castitatem perdurat, honoramus, & diuites cu-
jus in iustitia, & operibus bonis non abijcimus.

HAERESES CONDEMNATAE
in secunda synodo vniuersali.

Amplius secunda synodus vniuersalis Constanti-
nop. cl. patrum Macedonium Constantinum spin-
tum sanctum Deum esse negantem condemnant
consubstantiam patri & filio spiritum sanctum demon-
stravit; dans symboli formam, quam tota latinorum, &
Graecorum confesio in ecclesijs prædicat, vt scribit Ili-
vij. ethym. & ponitur. c. canones. dist. xv. ¶ Quæ synodus
anathematizauit omnem hæresim, specialiter Eunomio-
rum, immò Anomianorum, qui latine sine lege dicuntur.
Aryanorum, siue Eudoxianorum. i. qui contra spiritum
sanctum pugnant, & Sabellianorum, & Marcellianorum,
& Cosmorum, & Molonariscarum.

ERRORES CONDEMNATI
in concilio Milmitano.

Praterea in concilio Milmitano, quod fuit tempore
Innoc. I. condemnata est hæresis Pelagiana; contra
quæ definita sunt ea, quæ sequuntur, scilicet.
Placuit igitur omnibus Episcopis, qui fuerunt in hac
sancta synodo constitutæ hæc, quæ in præsenti concilio
definita sunt, vt quicunque dicit, Adam primum homi-
nem mortalem factum, ita vt siue peccaret, siue non pec-
caret, moreretur in corpore, hoc est, de corpore exiret,
non

olicius vi
aduersu
oducut
litate ad
ligione
anciatio
umilis
m, que
ites cu

non peccati merito, sed necessitate naturæ, anathema sit.

Item placuit, ut quicunque paruulos recenter ab eteris matrum baptizandos negat, aut dicit in remissionem quidem peccatorū baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod lauacro regenerationis expiatur; unde sit consequens, ut in eis forma baptismatis in remissionem peccatorum non vera, sed falsa intelligatur, anathema sit.

Item placuit, ut quicunque dixerit gratiam Dei, qua iustificamur per Iesum Christum dominum nostrum, ad solam remissionem peccatorum valere, quæ iam commissæ sunt, non etiam ad adiutorium, ut non committantur, anathema sit.

Item placuit, ut quicunque dixerit, eandem gratiam Dei per Iesum Christum dominum nostrum propter hoc tantum nos adiuuare, ad non peccandum, quia per ipsam nobis reuelatur, & aperitur intelligentia mandatorum, ut sciamus, quid appetere, quid vitare debeamus, atq; valeamus, anathema sit.

Item placuit, ut quisquis dixerit, ideo nobis gratiam iustificationis dari, ut quod facere per liberum arbitrium iubemur, facilius possimus implere per gratiam, tanquam etsi gratia non daretur, non quidem facile, sed tamen possemus etiam sine illa implere diuina mandata, anathema sit.

Si dixerimus, quia peccatum non habemus, nosmetip-
sos seducimus, & veritas in nobis non est: quisquis sic ac-
cipiendum putauerit, ut dicat, propter humilitatem non
oportere dici nos non habere peccatum, non quia veritas
est, anathema sit.

Item placuit, ut quicunq; dixerit, in oratione dominica ideo dicere sanctos; dimitte nobis debita nostra, ut non pro se ipsis hoc dicant, quia non est iam eis necessaria ista petitio, sed pro alijs, qui sunt in suo populo peccatores, & ideo non dicere vnumquemque sanctorum, dimitte mihi debita mea, sed dimitte nobis debita nostra; ut hoc pro aliis potius, quam pro se iustus petere intelligatur, anathema sit.

Item placuit, ut quicunqne ipsa verba dominicæ ora-
tionis,

tionis, vbi dicimus, dimitte nobis debita nostra, ita
lunt à sanctis dici, ut humiliter veraciter hoc dicatur,
anathema sit.

ERRORES CONDEMNATI IN
tertia synodo vniuersali, vel Ephesina.

Praterea † tertia synodus vniuersalis, videlicet Ep-
sina prima, cc. patrum sive Episcoporum, Ne-
um duas personas afferentem in Christo, iusto in
thematē condemnauit, ostendens manere in Christo du-
naturas, & vnam Domini Iesu Christi personam. Q
quidem synodus sequentes condemnauit errores.

Si quis non confitetur, Deum veraciter esse Emanu-
& propterea Dei genitricem sanctam virginem Mariam
peperit enim secundum carnem sanctum Dei verbum,
secundum quod scriptum est, verbum caro factum est,
thema sit.

Si quis non confitetur, carni secundum substantiam
nitum verbum Dei patris, vnumque esse Christum ca-
propria carne, secundem scilicet Deum simul, & homines
anathema sit.

Si quis in uno Christo diuidit substantias postvan-
tem, sola eas connexione coniungens, eamque, quæ secun-
dum carnis dignitatem sit, vel etiam auctoritatem, & p-
testatem, ac non potius conuentu, qui per unitatem facta
est naturalem, anathema sit.

Si quis in personis duab. vel sub silentijs eas voces, q
in Apostoliciis scriptis continentur, & euangeliciis, diuidit
quæ vel de Christo dicuntur à sanctis, vel ab ipso; & ab aliis
quædam ex his velut homini, qui præter Dei verbum
specialiter intelligatur, aptauerit; illas autem tanquam De-
dignas, soli Dei patris verbo deputauerit, anathema
sit.

Si quis audeat dicere Christū hominē, θεόποιον, Deo
ferentē, & non potius Deū esse veraciter dixerit, tanquam
filū per naturam, secundū quod verbum caro factū est,
comunicauit similiter, ut nos, carni & sanguini, anathema
sit.

Si quis dicit, Deum esse, vel Dominum, Christum Dei patris verbum, & non potius eundem ipsum confitetur Deum simul, & hominem, propterea, quod verbum caro factum est, secundum scripturas, anathema sit.

Si quis velut hominem Iesum operante Deo verbo dicit adiutum, & vnigeniti gloriam, tanquam alteri præter ipsum existenti, tribuit, anathema sit.

Siquis audet dicere, assumptum hominem coadordan-
dum Deo verbo, & conglorificandum, & connuncupan-
dum Deum, tanquam alterum cum altero; nam consyl-
laba superadicta haec cogit intelligi, ac non potius una
supplicatione veneratur Emanuel, vnamque ei glorifica-
tionem dependit, iuxta quod verbum earo factum est, ana-
thema sit.

Si quis vnum Dominum nostrum, Iesum Christum glorificatum dicit a spiritu sancto, tanquam qui aliena virtute per eum vsus fuerit, & ab eo accepit efficaciam contra iniuriosos spiritus, posse & coram hominibus diuina signa perficere, ac non potius proprium fatetur eius spiritum, per quem diuina signa expleuit, anathema sit.

Pontificem, & Apostolum confessionis nostræ factum esse Christum diuina scriptura commemorat; obtulit enim semetipsum pro nobis in odorem suavitatis Deo, & patri. Si quis ergo Apostolum, & Pontificem nostrum dicit esse factum non ipsum Dei verbum, quando cæro factum est, & homo iuxta nos homines, sed velut alterum praeter ipsum specialiter hominem ex muliere. Aut qui dicit, quod pro se obtulisset semetipsum oblationem, & non potius pro nobis solis: non enim eguit oblationem, qui peccatum omnino nesciuit; anathema sit.

Si quis non confiteretur carnem Domini viuisificatricem esse, & propriam ipsius verbi Dei patris, sed velut alterius preter ipsum coniuncti ei per dignitatē, aut quasi diuinam habentis habitationem, ac non potius viuisificatricē esse, quia facta est propria verbi cuncta viuisificare valentis, an-
themā sit.

Si quis nō confitetur Dei verbum passum carne, & crucifixū carne, & morte carne gestasse, factūq; primogenitū ex mor-

ex mortuis, secundum quod vita est, & viuifactor, Deus anathema sit.

HAERESSES CONDEMNATAE
in quarta synodo vniuersali.

Caeterum † quarta synodus vniuersalis Chalcedonensis Dcxxx. Episcoporum condemnauit Euticius Constantinopolitanum Abbatem, verbi Dei, & causis vnam naturam pronuntiantem, & eiusdem Dioecorum defensorem, quondam Alexandrinum Episcopum, ipsum Nestorium Episcopum cum reliquis haereticis vniuersitatum sententia damnauit, prædicens eadem synodo Christum Deum sic natum de virgine, ut in eo substantiam & diuinæ, & humanae confiteatur naturæ, in cap. a nones. distinct. xv.

ERRORES CONDEMNATI
in synodo Toletana.

Item † prima synodus Toletana congregata auctoritate, & iussu Leonis Papæ condemnauit errores, & hereses sequentes contra Priscillianistas.

Si quis dixerit, aut crediderit, à Deo omnipotente misericordia hunc factum non fuisse, atque eius omnia instrumenta, anathema sit.

Si quis dixerit, atque crediderit, Deum patrem eundem esse filium, vel paracletum, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, filium eundem esse patrem, vel paracletum, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, paracletum vel patrem esse, vel filium, anathema sit.

Si quis dixerit, carnem tantum sine anima à filio Deum fuisse suscepit, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, deitatem nascibilem esse, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, deitatem Christi conuertibilem, vel passibilem, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, alterum esse Deum pri
scæ legis, alterum angelorum, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, ab altero Deo mundum
fuisse factum, & non ab eodem, secundum quod scriptum
est, in principio fecit Deus cœlum, & terram, anathema
sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, corpora humana non
resurgere post mortem, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, animam humanam Dei
portionem, vel Dei substantiam esse, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, alias scripturas, præter
quas ecclesia catholica recipit, in auctoritate habendas,
ve esse venerandas, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, Deitatis, & carnis vnam
in Christo esse naturam, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, esse aliquid, quod se ex-
tra diuinam Trinitatem possit extendere, anathema sit.

Si quis astrologiæ, vel mathesi existimat esse creden-
dum, anathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, coniugia hominum, quæ
secundum legem diuinam licet habere, execrabilia esse, a-
nathema sit.

Si quis dixerit, vel crediderit, carnes animalium, seu pecu-
num, quæ ad escam datae sunt, non tantum pro castigatio-
ne corporum abstinentias, sed execrandas esse, anathema
sit.

Si quis in erroribus Priscilliani sectam sequitur, vel
profitetur, ut aliud in salubri baptismo contra fidem san-
cti Petri faciat, anathema sit.

HAERES CONDEMNATAE

in quinta synodo vniuersali.

Consequenter ter quinta synodus vniuersalis Con-⁹
stantinopolitana condemnauit Theodorum Mop-
luesthenum, & omnes hæreticos sequaces eius, qui
dicebant esse alium Dei verbum, & alium Christum, &
sanctam virginem negabant Dei genitricem fuisse, ut in

Rr c. sex-

e. sexta synodus, dist. xvij. In qua quidem v. synodo patr
hēc definiuisse leguntur.

Si quis non confitetur patris, & filij, & spiritus sancti
vnam naturam, sive essentiam, vnam virtutem, & po-
statem, Trinitatem consubstantialem, vnam deitatem
tribus subsistentijs, sive personis adorandam, talis anath-
ema sit: vnum enim Deus, & pater, ex quo omnia, & vnu
Dominus Iesus Christus, per quem omnia, & vnu spiritus
sanctus, in quo omnia.

Si quis non confitetur, Dei Verbo esse duas nativit-
tes, vnam quidē ante secula, & sine tempore ex patre incor-
poraliter; aliam vero eiusdem in ultimis diebus descendens
de celo, & incarnati ex sancta gloriofa Dei genitrice se-
que virgine Maria, qui natus est ex ea, talis anathema
sit.

Si quis dicit, alium esse Deum Verbum, qui miracula
fecit, & alium Christum, qui passus est; vel Deum Ver-
bum cum Christo esse dicit, quando ex muliere nasci-
batur; vel in ipso esse, vt alterum in altero, & non
num eundemque Dominum nostrum Iesum Christum
Dei Verbum incarnatum, & hominem factum, atque eius
miracula, & passiones, quas sponte passus est carni-
talis anathema sit.

10. † Si quis dicit, secundum gratiam, vel secundum operationem, vel secundum dignitatem, vel secundum equalitatem honoris, vel secundum autoritatem, aut relationem, aut effectum, aut virtutem, unitatem Dei Verbi et
hominem factam esse, aut secundum bonam voluntatem, quasi quod placuit Deo Verbo homini, quia bene visum
est ei de ipso, sicut Theodorus insaniens dicit, vel secun-
dum solam hominis similitudinem, quam Græci homo-
nymiam vocant, per quem Nestoriani Deum Verbum
sum & Christum vocantes, & hominem separatum Christum, & filium nominantes, & duas personas manifeste-
centes per solam nominationem, & honorem, & digni-
tatem, & adorationem, & vnam personam, & vnum Christum configunt dicere, sed non confitentur, sicut fa-
cti patres docuerunt, unitatem Verbi ad carnem anima-

us sanc
& pon
atera
anath
& vnu
us spis
natiu
tre inc
ceden
ice se
anath
airaci
am V
e vales
non
aristur
ue en
t carna
im op
n equ
relan
Verbi
ntaten
e visu
secun
home
um le
Chris
festi
ignit
Chris
ut san
anime
taa

tam, anima rationali, & intellectuali, secundum compositionem, id est, secundum substantiam factam, & propterea unam eius substantiam, qui est Dominus noster Iesus Christus, unus de sancta Trinitate, talis anathema sit. Cum enim multis modis unitas intelligitur, aliquando quidem impietatem Apollinaris, & Eutychetis sequuntur, in peremptionem eorum, quae conuenerunt coentes, unitiōnem secundum confusione p̄d̄icant. Theodori autem, & Nestorij sequaces diuīsione gaudentes effectualem unitatem introducunt. Sancta vero Dei ecclesia, virtusque perfidiae impietatem ejiciens, unitiōnem Dei verbi ad carnem secundum compositionem confitetur, quod est secundum substantiam. Unitio enim per compositionem in mysterio Christi non solum inconfusa ea, quae conuenerunt, conseruat, sed neq; diuīsione suscipit.

Si quis unam substantiam Domini nostri Iesu Christi ita intelligit, tamquam suscipientem multarum substantiarum significationem, & propterea conatur introducere in mysterio Christi duas substantias, vel personas, & ab eo introducitis duabus personis, unam personam dicit per dignitatem, & honorem, & adorationem, sicut Theodorus & Nestorius insanentes conscriperunt, & calumniantur sanctam Chalcedonensem synodum, tanquam secundum hunc imp̄issimum intellectum usam unius intelligentiae vocabulum; sed non confitetur Dei verbum carni substantialiter uniri, & propterea unam eius substantiam, vel unam personam, & ita sanctam Chalcedonensem synodum unam substantiam Domini nostri Iesu Christi confiteri, talis anathema sit. Neque enim adiunctionem personae, vel substantie sancta Trinitas suscepit incarnato uno de eadem Trinitate Deo verbo.

† Si quis abusue, & non vere Dei genitricem dicit sanctam gloriosam, semper virginem Mariam, aut per relationem, tanquam homine puro nato. Non enim Deo Verbo ex ea incarnato, sed relati secundum illos hominis natuitate in Deum verbum, tanquam cohærens nascenti homini, & criminatur sanctam Chalcedonensem synodum, tanquam secundum eundem impium intellectum à

Rr 2 Theodo-

Theodoro commentatum, Dei genitricem virginem asserentem; aut si quis hominis genitricem vocat eam, aut Christi genitricem, utpote Christo non existente Deo; & non specialiter, & secundum veritatem Dei genitricem eandem confitetur ob id, quod ante secula a patre genitus Deus Verbum in ultimis diebus ex ea incarnatus, natus est, atque ita pie sanctam Chalcedonensem fidem Dei genitricem eam confiteri, talis anathema sit.

12. † Si quis in duabus naturis dicens, non ut in Deitate, humanitate unum Dominum nostrum Iesum Christum cognosci, confitetur, ut per hoc significet differentiam naturarum (ex quibus inconfusa, & ineffabilis unitas facta est) neque verbo in naturam carnis transfigurato, neque ad verbi naturam translatam; manet enim utrumque, quo est secundum naturam, & post factam unitatem substantia liter, sed in divisionem per partem huiusmodi suscipitatem in mysterio Christi; aut numerum naturarum confitens in uno eodemque Domino nostro Iesu Christo Deo verbo incarnato, & non tantummodo contemplatione differentiam eorum accipit, ex quibus & incompositus est non interempta proprietate propter unitatem, (Vnum enim ex utrisque, & per unum utraque) sed propterea numero utitur tanquam diuisas, & propriæ substantiaæ consistentes naturas, talis anathema sit.

13. † Si quis ex duabus naturis deitate, & humanitate confitens unitatem factam fuisse, vel unam naturam Dei Verbi incarnati dicens, & non sic has voces intelligit, sicut sancti patres docuerunt; quod ex divina natura & humana, unitione secundum substantiam facta, unus Christus factus est, sed ex huiusmodi vocibus unam naturam, sicut substantiam deitatis, & carnis Christi introducere contutur, talis anathema sit. Secundum substantiam enim dicitur carni unigenitum Verbum unitum esse, non confusione quadam ad vices naturarum factam fuisse dicimus; magis autem manente utraque, hoc, quod est, unitum esse certi intelligimus Verbum; propter quod & unus est Christus, idem Deus & homo, consubstantialis patri secundum Deitatem, & consubstantialis nobis idem secundum hum.

humanitatem. Similiter enim & eos, qui per partes diuidunt, vel incident, & confundunt dispensationis mysterium Christi, auersatur, & anathematizat sancta Catholica Dei ecclesia.

† Si quis adorari in duabus naturis dicit Christum, ex 14 quo duæ adorationes introducuntur semotim Dei verbo, & semotim homini; aut si quis peremptionem carnis, aut in confusionem deitatis, & humanitatis unam naturam, sive essentiam conuentientium portentuose dicit, sic adorat Christum; sed una adoratione diuinum Verbum incarnatum cum eius carne adorat, iuxta quod sancta Dei ecclesia ab initio traditum est, talis anathema sit.

Si quis non confitetur crucifixum carne dominum nostrum Iesum Christum esse verum & Dominum gloriae & unum de sancta Trinitate, talis anathema sit.

Si quis non anathematizat Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, Nestorem, Eutychen, & Origenem cum impijs eorum scriptis, & omnes alios haereticos, qui condamnati sunt, & anathematizati a sancta Dei catholica, & Apostolica ecclesia, vel predictis sanctis quatuor concilijs; sed & eorum, qui similia cum predictis haereticis sapuerunt, aut sapere noscuntur, & usque ad finem permanserunt in propria impietate, talis anathema sit.

† Si quis defendit Theodorum impiissimum, Mopsuesthemum, qui dixit ahum esse Deum Verbum, & alium 15 Christum, & passionibus animæ, & concupiscentijs carnis molestatum, & a malis molestatum & a malis paulatim separantem se, & ita ex promotione operum melioratum, & ex vita conuersatione incontaminatum constitutum, tanquam purum hominem baptizari in nomine Dei patris, & filii, & spiritus sancti, & per baptismum gratiam sancti spiritus accipere, & adoptionem promereri, ad similitudinem Imperialis imaginis in persona Dei Verbi adorari, post resurrectionem inconuertibilem secundum intellectum & sine peccato penitus factum: Et iterum dicente eodem impiissimo Theodoro, unitiōne Dei Verbi ad Christum talem factam fuisse, qualem dixit Apostolus

Rr 3 lus

Ius in marito, & vxore: Erunt duo in carne vna: Et super alias innumerabiles eius blasphemias præsumente dicent, quod post resurrectionem sufflatis. Dominus in discipulis suis, & dicens: Accipite spiritum sanctum; non dedi spiritum sanctum, sed tentum schemate sufflauit. Hic autem & cōfessionem Thomæ, per quam, dum palparerat manus vel latus domini post resurrectionem, dixit, Deus meus Dominus meus, afferuit non fuisse dictum de Christo Thomæ; nec enim cum esse Deum dicit, sed miraculorum surrectionis obclupescerent Thomam glorificasse Deum qui suscitauit Christum. Quod autem peius est, & in interpretatione facta ab eo in gestis Apostolorum, quasi in interpretatione comparans idem Theodorus Christum Plotoni, vel Manichæo, & Epicuro, & Marcioni, dicit, quod sicut unusquisque illorum inueniens propriam sectam, cipulos suos fecit nominari Platonicos, & Manichæos, Epicureos, & Marcionistas, simili modo, & Christo inveniente sectam, ex ipsa Christianos vocari. Si quis igitur defendit prædictum impiissimum Theodorum, vel impiis eius scripta, in quibus tam prædictas, quam & alias innumerabiles blasphemias enomuit aduersus magnū Deum & saluatorem nostrum Iesum Christum; & non anathematizat eum, & impia eius conscripta, & omnes, qui superint, aut defendent eum, aut dicentes, eum recte expnere, & eos, qui pro ipso scripserunt, & similia ei sapientur, aut pro eo scribunt, aut eius impia conscripta, & eos, qui similia ei sapientur, aut sapuerunt aliquando, & usque finem permanserunt, aut permanent, in huiusmodi impitate; talis anathema sit.

16. + Si quis defendit impia scripta Theodoreti, quæ contra rectam fidem exposita sunt, & primam Ephesinam sacram synodum, & sanctum Cyrrillum, vel. xij. eius capitula, & ea omnia, quæ conscripsit pro Theodoro, & Nestorio impiissimis, vel alijs, qui similia prædictis Theodoro & Nestorio impiissimis sapuerunt; & recipi eos, vel impietatem eorum, atque propter ea impios vocat ecclesiæ doctores, qui substantialiter Dei vnitatem Dei Verbi et carnem confitentur, & non anathematizat prædicta impia.

issima conscripta, & eos, qui similia his sapuerunt, vel sapientiunt, sed & omnes, qui contra rectam fidem scripferunt, aut contra beatæ memoriae Cyrillum, vel xij. eius capitula, & in hac impietate defuncti sunt, talis anathema sit.

Si quis defendit epistolam, quam dicitur Iba scripsisse ad Marim Persam, qui denegat quidem domini Verbum de sancta genitrice semper virgine Maria incarnatum hominem factum; dicit autem purum hominem ex ea natum esse, quem templum vocat, tanquam alio existente Deo Verbo, & alio homine; sed & sanctum Cyrillum, rectam Christianorum fidem prædicantem, reprehendit hæreticum, & similia scelesti Apollinaris scribentem, atque vituperat Ephesinam sanctam primam synodum, tanquam sine iudicio, & requisitione Nestorium c'ponentem, sed & xij. capit. beatæ memoriae Cyrilli impia, & aduersa rectæ fidei nominat prædicta impia epistola, & defendit Theodorum, & Nestorium, & impia eorum dogmata, & conscripta. Si quis igitur prædictam epistolam defendit, & non eam anathemati submittit, & eos, qui defendunt eam, & dicunt rectam esse, aut partem eius, & eos, qui scripferunt, vel scribunt pro ea, siue pro impietatibus, que in ipsis continentur, & præsumentes ea defendere, aut positos in ea impietates ex nomine sanctorum patrum, aut sancte Chalcedonensis synodi, & usque ad finem in his permanescunt, talis anathema sit.

His igitur ita consensis à nobis, que & accepimus de divina scriptura, à sanctorum patrum doctrina, & definitis de vna eadem que fide à prædictis quatuor concilijs: facta vero etiam à nobis super hæreticos, vel impietatem eorum, sed & contra eos, qui defendere præsumperunt, aut defendunt tria prædicta capitula, & permanescent, aut permanent in proprio errore & condemnatione; si quis conatus fuerit contra hæc, que à nobis piè terminata sunt, tradere, aut docere, aut scribere, si quidem Episcopus est, aut in clero connumeratus, talis extraneus, & à sacerdotum & ecclesiastica disciplina peragens, denudabitur ab Episcopatu, aut clero; si autem monachus, aut laicus fuerit, anathematizabitur.

17 **A**Mplius † synodus prima Bracarensis contra Priscillianistas sequentes errores reprobat, & anathematizat.

Si quis patrem, & filium, & spiritum sanctum non confiteratur tres personas unius substantiae, & virtutis, ac potestatis, sicut catholica, & Apostolica ecclesia docet, sed variantum, ac solitariam dicit esse personam, ita ut ipse spiritus, qui filius, ipse etiam sit paracletus spiritus, sicut Salustius, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis extra sanctam Trinitatem alia, nescio quae, dignitatis nomina introducit, dicens, quod ipsa diuinitas Trinitas, sicut Gnostici, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis dicit filium Dei dominum nostrum, antequam ex virginе nasceretur, non fuisse, sicut Paulus Samotrunus, & Photinus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis natale Christi secundum carnem non verè honorat, sed honorare se simulat, ieunans in eodem die dominico, quia Christum in hominis natura natum non credit, sicut Cerdon, Marcion, Manichaeus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis animas humanas dicit prius in ecclesi habitatione peccasse, & pro hoc in copora humana in terram iectas, sicut Priscillianus dixit, anathema sit.

Si quis humanas animas, vel angelos ex Dei credit substantia extitisse, sicut Manichaeus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis dicit, diabolum non fuisse prius bonum angelum a Deo factum, nec Dei opificium fuisse naturam eius, sed dicitem ex tenebris emersisse, nec aliquem sui habere auctorem, sed ipsum esse principium, atque substantiam male, sicut Manichaeus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis crediderit, quod aliquas in mundo creaturas diabolus fecerit, & tonitrua, & fulgura, & tempestates, sicut tempestesque ipse diabolus auctoritate sua faciat, sicut Priscillianus dixit, anathema sit.

Si quis animas, & corpora humana fatali signo credit astringi, sicut Pagani, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si qui duodecim signa, i. sydera, quæ Mathematici obseruare solent, per singula animæ, vel corporis membra dissipata credunt, & nominibus patriarcharum ascripta dicunt, ut Priscillianus dixit, anathema sit.

Si quis coniugia humana damnat, & procreationem nascentium per horrescit, sicut Manichæus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis plasmationem humani corporis diaboli dicit esse figmentum, & conceptiones in uteris matrum operibus dicit dæmonum figurari; propter quod & resurrectionem carnis non credit, sicut Manichæus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis dicit creationem vniuersæ carnis non opificium Dei, sed malorum esse angelorum, sicut Manichæus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis immudos putat cibos carnium, quas Deus in vnum omnium dedit; & non propter afflictionem corporis, sed quasi immunditiam putans, ita abstineat ab eis, ut nec olera cocta cum carnis prægustet, sicut Manichæus, & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

Si quis clericorum præter matrem, & germanam, vel etiam quæ proximi consanguinitate iunguntur, alias quas alios, quasi adoptivas feminas, secum retinet, & cum ipsis habitat, sicut Priscilliani secta docuit, anathema sit.

Si quis quinta feria Paſchali, quæ vocatur cœna Domini, hora legitima post Nonam ieiunus in ecclesia Missas non tenet: sed secundum sectam Priscilliani festiuitatem ipsius diei ab hora tertia per Missas defunctorum soluto ieiunio colit, anathema sit.

Si quis scripturas, quas Priscillianus secundum suum depravauit errorem, vel tractatus Dictimij, quos ipse Dictimus, antequam conuerteretur, scripsit, sub nomine patriarcharum, prophetarum, vel Apostolorum, & suo errore consona confinxit, legit, & impia eorum figura sequitur, aut defendit, anathema sit.

Sexta synodus Constantinopolitana. CL. patrum
demnauit stoltitiam hæresis Macharij, & sociorum
eius, qui vnam tantum voluntatē, & operationem
Christo falsa suspitione astruebant, vt in c. sexta synode
dist. xvij. noualinea Septima synodus dicta Nicæna. CC
Ixvij. patrum condemnauit hæresim execrantium im-
ages sanctorum in ecclesia, & dicentium, illas nec colenti
nec venerandas fore.

HAERESES AB ISIDORO DESCRIPTA
Lib. Ethymologiarum. VIII. cap. v. & posita in decreto;
que ab Apostoli, & sancti patribus,
vel concilij damnata di-
cuntur.

Sextæ vero hæreticorum quæ sunt, & vnde nominantur
accepterint, beatus Isid. lib. viij. Ethy. cap. v. ita determinat, dicens. Quidam hæretici, qui de ecclesiis
cesserunt ex nomine suorum authorum nuncupantur,
quidam vero ex causis, quas eligentes instituerunt.

Simoniaci, à Simone dicti, magicæ disciplinæ periti
eui Petrus in Actibus Apostolorum maledixit pro eo, quod
ab Apostolis spiritus sancti gratiam pecunia emere volu-
set. hi dicunt creaturam non à Deo esse, sed à virtute que-
dam superna crearam.

Menandriani, à Menandro mago, discipulo Simoni-
nuncupati, qui mundum non à Deo, sed ab angelis fa-
ctum afferunt.

Bagliidiani à Basilide appellati, qui inter reliquias blas-
phemias passum Iesum abnegauit.

Nicolaitæ, dicti à Nicolao dyacono ecclesiæ Hierosolymitanorum, qui cum Stephano, & cum alijs constitutorum
est à Petro; qui propter pulchritudinem relinquens uxori
rem dixit, vt qui vellet, ea viteretur: verba est in superum ta-
lis con-

lis consuetudo, ut in uicem coniugia commutarent; quos Ioh. in Apoc. improbat dicens. Sed hoc habes, quod odisti facta Nicolsitarum.

Gnostici, propter excellentiam scientiae ita se appellare voluerunt: animam naturam Dei esse dicunt; bonum, & malum Deum suis dogmatibus fingunt.

Carpocratiani, à Carpocrate quodam vocantur, qui dixit Christum hominem suisse tantum, & de utroq; sexu græcè progenitum.

Cherintiani, à Cherinto quodam nuncupati. hi inter cetera circumcisionem obseruant, mille annos post resurrectionem in voluptate carnis futuros prædicant; vnde & *χιλιάδες*, latine miliasti sunt appellati.

Nazaræi, dicti, quia dum Christū, qui à vico Nazareth Nazarenus est appellatus, filium Deicō fitentur, omnia ramen veteris legis obseruant & custodiunt.

Ophite à Colubro nominati sunt; coluber enim græcè ophys dicitur: colunt enim serpentem, dicentes ipsum in paradiſo induxisse virtutis cognitionem.

Valentiniani, à Valentino quodam Platonico sectatore vocati, qui conas & scelera quædam in originem creatoris induxit: Christum quoque de virginē nihil corporis, sed per eam, quasi per fistulam, transisse afferuit.

Apellitæ, quorum author Apelles princeps fuit, qui creatorem angelum, nescio quem, gloriosum superioris Dei faciens, Deum legis igneum affirmat; qui dixit Christum non Deum in veritate, sed hominem in fantasia apparuisse.

Archontiani, à principibus appellantur, qui vniuersitatem, quam Deus condidit, archangelorum opera esse defendunt.

Adamitæ vocati, quia Adæ nuditatem imitantur, unde & nudi erant, & nudi inter se mares, feminæque conueniunt.

Caini, proinde sunt appellati, quoniam Caim adorant.

Sethiani, nomen acceperunt à filio Adæ, qui vocatus est Seth, dicentes eundem esse Christum.

Melchi-

Melchisedechiani, vocati pro eo, quod Melchisedec facerdotem Dei non hominem fuisse, sed virtutem Dei se arbitrantur.

Angelici vocati, quia angelos colunt.

Apostolici, hoc sibi nomen ideo sumperunt, quod nihil possidentes proprium, nequam recipiunt eos, aliquo in hoc mundo vtuntur.

Cerdoniani, à Cerdone quodam nominati, qui contra principia afferunt.

Marcionistæ, à Marcione Stoico philosopho appellati, qui Cerdonis dogma secutus alterum bonum, alterum malum, & iniustum Deum afferuit, tanquam duo principia creationis, & bonitatis.

Artoturitæ, ab oblatione vocati; panem etenim, & cælum offerunt dicentes, primi hominis oblationem à fratribus terræ & à fratribus ouium fuisse celebratam.

Aquarij, appellati eō, quod aquam solum offerunt in calice sacramenti.

Seueriani, à Seuero exorti, vinum non bibut; vetusto flamentum, & resurrectionem non recipiunt.

Taciani, à Taciano vocati, qui & Encratici dicti, qui carnes abominantur.

Alogi, vocantur tanquam sine verbo, logos enim genere verbum dicitur, domini enim verbum non credunt, spuentes Ioan. Euangeliū, & Apocalypsim.

Cataphrygis nomen prouincia dedit, quia ibi exterriti auctores eorum Montanus, Prisca, & Maximilla fuerunt. Hi aduentum spiritus sancti non in Apostolos, sed in se traditum afferunt.

Cathoroæ, propter mundiciam ita se nominarunt; Goliantes enim de suis meritis negant penitentibus veniam peccatorum; viduas, si nupserint, tanquam adulteras damnant: mundiores se cæteris prædicant; quod si nomine suu cognoscere vellent, mundanos potius se quam mundos vocarent.

Pauliani, à Paulo Samosateno exorti sunt, qui dixit, nō semper fuisse Christum, sed à Maria assumptum initium.

Hermogeniani, ab Hermogene quodam vocati, qui materiam

materiam non naturam introducens, Deo nō naturae eam comparauit, matremq; elementorum ideam afferuit, quos Apostolus comparat elementis seruientes.

Manichæj, à quodam Persa extiterunt, qui vocatus est Manes: hic duas naturas, & substantias introduxit. i. bonam, & malam; & animas ex Deo, quasi ex aliquo fonte, manare afferuit: testamentum vetus respuunt, nouum ex parte recipiunt.

Antropomorphitæ, dicti pro eo, quod simplicitate rusticæ Deum habere humana membra contra ea, quæ in diuinis libris scripta sunt, arbitrantur. Antropos enim græce, latinè homo interpretatur, & Morphos græcè, latinè forma redditur: ignorantes vocem domini, qui ait; Spiritus est Deus: incorporeus est enim, nec membris distinguitur, nec corporis mole censetur.

Eraclitæ, ab Eracio auctore exorti, monachos tantum recipiunt, coniugia respuunt, regna cœlorum paruulos habere non credunt.

Nouatiabi, à Nouato Romæ vrbis presbytero exorti, qui aduersum Cornelium cathedralem sacerdotalem conatus inuadere hæresim instituit; noluit apostatas suscipere, & rebaptizans baptizatos.

Montani, hæretici dicti, quod tempore persecutionis in montibus latuerunt: qua occasione se à catholicæ ecclesiæ corpore diuiserunt.

Ebionitæ, ab Ebione dicti, siue à paupertate: Christum enim per prophetas olim virum iustum putant prædictū vel effectū; vnde & competenter Ebionitæ pro pauperte intelligentia appellati sunt. Hi semi iudæi sunt, & ita tenent euangelium, ut legem carnaliter seruent: aduersus quos Apostolus ad Galatas scribens inuehitur.

Photiniani, à Photino Gallogræciae Smyrnæ Episcopo nuncupati, qui Ebionitarum hæresim fuscitans, afferuit Christū ex Maria per Ioseph nuptiali coitu fuisse cōceptū.

Aeriani, ab Aerio quodam nuncupati sunt; hi offerre sacrificium pro defunctis spernunt.

Ethiani, ab Ethio sunt vocati, idemq; Eunomiani ab Eunomio quodam dialectico, Aerij discipulo; ex cuius nomine

mine magis innotuerunt; dissimilem patri afferentes filium, & filio spiritum sanctum: dicunt etiam nullum imputari peccatum in fide manentium.

Origeniani, ab Origine authore exorti sunt dicentes quod non posset filius videre patrem, nec spiritus sanctus filium. Animas quoque in mundo principio dicunt peccasse, pro diuersitate peccatorum de cœlis usque ad terram diuersa corpora quasi vincula meruisse, eaque de cau- factum esse mundum.

Noetiani, quoque à quodam Noeto vocati, qui dicunt Christum eundem esse patrem, & spiritum sanctum ipsamque Trinitatem in officiorum nominibus, non personis accipiunt, unde & Sabelliani vocantur, qui patrem passum dicunt.

Sabelliani, ab eodem Noeto pullulasse dicuntur, cuius discipulum perhibent fuisse Sabellium, ex cuius nomine maximè innotuerunt, unde & Sabelliani vocati. Hi una personam patris, & filij, & spiritus sancti astraunt.

Ariani, ab Ario Alexadrino presbytero exorti sunt, quod coeternum patri filium non agnoscens, diuersas in Trinitate substantias afferuit, contra illud, quod ait dominus Ego & pater unum sumus.

Macedoniani, à Macedonio sunt dicti, negantes spiritum sanctum esse Deum.

Appollinaristæ, ab Appollinare vocati sunt, dicentes Christum corpus tantum sine anima assumptionem.

Antidicomaritæ, appellati sunt, eo quod Mariæ virginitati contradicunt, afferentes eam post Christum natum viro suo fuisse commixtam.

Metangi nominati ideo tale nomen acceperunt, quia angios græcè vas dicitur, afferentes sic patrem esse in filio, sicut vas minus intra vas maius.

Patriciani, à quodam Patricio nuncupati sunt, qui substantiam humanæ carnis à diabolo conditam dicunt.

Collitiani, à quodam Collitio nominati, qui dicunt Deum non facere mala, contra id, quod scriptum est; Ego dominus creans malum.

Floriniani, à Florino, qui contrario dicunt Deum creare mala.

mala, contra hoc, quod scriptum est; Fecit Deus bona omnia.

Donatistæ, à Donato quodam Afro nuncupati sunt, qui de Numidia véniens totam penè Africam sua persuasione decepit, afferens minorem patre filium, & minorem filio spiritum sanctum, & rebaptizans catholicos.

Bonosiani, à Bonoso quodam Episcopo exorti producuntur, qui Christum filium Dei adoptiuum, non proprium afferunt.

Circumcelliones dicti eò, quod agrestes sint, quos scotopistas vocant, supradictæ hæresis habentes doctrinam: hi amore martyrij seipso perimunt, ut violenter de hac vita recedentes martyres nominentur.

Priscillianistæ, à Priscilliano vocati, qui in Hispania ex errore Gnosticorum & Manichæorū permixtum dogma composuit.

Luciferiani, à Lucifero Firmiæ Episcopo exorti, qui Episcopos catholicos condemnauit, qui Constantij persecuzione perfidæ Arianorum consentientientes erant, & postea correcti redire in cathedralm elegerunt, damnantes, quod crediderunt sive quod credidisse dissimularentur. Quos ecclesia materno recepit sanguinem, tanquam Petrum post fletum negationis: hanc illi matris charitatem superbe accipientes, colque recipere volens, ab ecclesiastica communione recesserunt, & cum ipso Lucifero authore suo, qui mane oriebatur, cädere meruerunt.

Iouinianistæ, à Iouiniano quodam monacho dicti, afferentes nullam nuptiarum, & virginum esse distantiam, nullumque inter abstinentes, & simpliciter epulantes esse discriminem.

Elindiani, ab Elindio nominati, qui dicunt post natum Christum alios Mariam filios de viro suo Ioseph perpessisse.

Paterniani, à Paterno quodam exorti, qui inferiores corporis partes à diabolo factas opinantur.

Arabici, nuncupati eò, quod in Arabia exorti sunt, dicentes animam cum corpore mori, atque in nouissimo die utrumque resurgere.

Tertul.

Tertulliani, à Tertulliano presbytero Africano pro
uincia ciuitatis Carthaginensis, animam non immort
alem esse, sed corpoream prædicantes, & animas peccato
rum hominum post mortem in dæmones verti putantes.

Tessaresdecatitæ, dicti quod xijij. luna Pascha cum li
bris obseruandum contendunt; nam tessera quatuor, deo
decem significat.

Nyctages, à somno nuncupati, quod vigiliæ noctis in
spuant, superfluiuonem esse dicentes iura temerari diuin
qui noctem ad requiem tribuit.

Pelagiani, à Pelagio monacho exorti: hi liberum ar
trium diuinæ gratiæ anteponunt, dicentes sufficere volu
tatem ad implendum diuina iussa.

Nestoriani, à Nestorio Constantinopolitano Episco
nuncupati, qui beatam virginem Mariam non Dei, sed
minis tantummodo matrem afferuit, ut aliam personam
patris, aliam facerer deitatis; nec unum Christum in veritate
Dei, & carne credidit, sed separatim, atque seiuictum
terum filium Dei, alterum hominis prædicauit.

Eutychiani, dicti ab Eutychio Constantinopolitano
bate, qui Christum post humanam assumptionem nega
cessilere de duabus naturis, sed solum in eo diuinam au
runt esse naturam.

Acephali, dicti sine epope, & sequatur, hæretici; nul
enim reperitur eorum auctor, à quo exorti sint: hi in
Chalcedonensium capitulo rum impugnatores, duorum
in Christo substantiarum proprietatem negant, & unam
eius persona prædicant naturam.

Theodosiani, & Gaianitæ, appellati à Theodosio, &
Gaiano, qui temporibus Iustiniani principis in Alexan
dria populi peruersi electione vna dic ordinati sunt Ep
opi: hi errorem Eutychetis, & Diolcori sequentes, Chal
cedonense concilium respununt, ex duabus vnam in Christo
naturam afferunt, quam Theodosiani corruptam, Ga
ianitæ incorruptam contendunt.

Gnoitæ, & Triboitæ, à Theodosianis exorti sunt; &
quibus Gnoitæ ab ignorantia dicti, qui peruersati,
qua orti sunt, id adiiciunt; quod Christi diuinam
ignorantiam.

ignoret futura, quæ sunt scripta de die, & hora nouissima; non recordantes Christi personam in Isaia loquentem: Dies ultionis in corde meo.

Tritoitæ verò vocati sunt, quod sicut tres personas in Trinitate, ita quoque afferunt tres Deos esse, contra illud, quod scriptum est: Audi Israel, Dominus Deus tuus unus est. Sunt & aliae hæreses sine auctore, & sine nominibus, ex quibus aliae putant triformem esse Deum, aliae Christi diuinitatem passibilem dicunt; aliae Christi de patre nativitatem in tempore initium temporis dant; aliae liberationem primi hominis apud inferos factam Christi descensione non credunt; aliae animam imaginem Dei negant; aliae animas conuerti in dæmones, & in quæcunque animalia existimant; aliae de mundi statu dissentunt; aliae innumerabiles mundos opinantur; aliae aquam Deo coeternam faciunt; aliae nudis pedibus ambulant; aliae cum hominibus non manducant. Hæ sunt hæreses aduersus catholicam fidem exortæ, ab Apostolis, & sanctis patribus, vel concilijs condemnatae, quæ dum in se multis erroribus dinisæ inuicem sibi dissentunt, communia tamen nomine aduersus ecclesiam Dei conspirant. Sed quicunque aliter scripturam sanctam intelligit, quam spiritus sancti sensus efflagitat, à quo scripta est, licet de ecclesia non recesserit, tamen hæreticus appellari potest, teste D. Augustino.

ERRORES, ET HAERESSES *condemnati in Decretalibus.*

Intra hæreses damnatas in Decretalibus, prima oce²⁰ currit illa Abbatis loachim, de qua extrâ, de sum. Trinit. & fide cath. c. damnamus, vbi Innoc. III. in concilio generali ita loquitur: Damnamus ergo, & reprobamus libellum, siue tractatum, quem Abbas loachim edidit contra Magistrum Lombardi, de unitate, seu essentia Trinitatis, &c. hæresis autem Abbatis loachim arguenteris contra Petrum Lombardi, qui docuerat, quod quædam summa res est pater, & filius, & spiritus sanctus, & illa nec est

Sf

gene-

generans, nec genita, nec procedens, fuit ista. s. quod null
res est pater, & filius, & spiritus sanctus; atque unitas, qu
pater, & filius, & spiritus sanctus dicuntur una essentia, u
na natura, nec sit vera, & propria unitas, sed similitudine
ria, quemadmodum multi homines dicuntur unus popu
lus. hanc heresim merito damnauit praefatus Romane
Pontifex, credens, & confites cum Petro Lombardi, quo
una quædam res est incomprehensibilis quidem, & ineffa
bilis, quæ veraciter est pater, & filius, & spiritus sanctus
tres simul personæ, ac signatim quælibet earundem.

Secundo loco hereses, & errores condemnati, & repro
bati in fine praefati capituli, sunt errores pessimi heresi
Almarici. Cuius errores fuerunt plures, vt colligitur
Chronica Romanorum Pontificum tempore Innoc. III.

Primus error fuit, quod asseruit ideas, quæ sunt in me
te diuina, & creare, & creari, cum tamen secundum Aug
ustinum, nisi æternum, atque incommutabile sit in me
diuina.

Secundus error fuit, quod asseruit, quod ideo Deus
citur finis omnium, quia omnia reuersura sunt in ipso
ut in Deo immutabiliter quiescant, & unum individuum
atque incommutabile in eo permanebunt.

Tertius error fuit, quod sicut alterius naturæ non
Abraham, & alterius Isaac, sed unus, atque eiusdem,
dixit omnia esse unum, & omnia esse Deum, dixit enim
Deum essentiam esse omnium creaturarum, & esse un
um.

Quartus error fuit, quod asseruit, sicut lux non videtur
nisi in aere, sic Deus nec ab angelis, nec ab homine videtur
in se, sed tantum in creaturis.

Quintus error fuit, quod asseruit, quod si homo non pe
ccat, in duplum sexum partitus non fuisset, nec gen
erasset. Sed eodem modo, quo angeli sancti multiplicati
sunt, fuissent & homines.

Sextus error eius fuit, quod in charitate constituto
lum peccatum imputabitur; Vnde sub tali specie pier
eius sequaces omnem turpitudinem committebant. Ve
de non immitto praefatus dominus Innoc. dicit ubi se

prâ, de dicto Almarico loquens: Ita cum pater mendacij excœauerat, ut eius doctrina non tam hæretica esse asserenda sit, quam insana.

Terrio loco in c. cùm Christus, extrâ de hære, condemnatur hæresis dicentium, Christum non esse aliquid secundum quod homo.

Quarto loco condemnatae dicuntur hæreses multorum hæreticorum ybi ita habetur: Excommunicamus, & anathematizamus vniuersos hæreticos Catharos, Patarenos, Pauperes de Lugduno, Passaguinos, Iosephinos, Arnolditas, Speronistas, & alios quibuscumque nominibus censentur. Qui autem fuerint errores istorum plenè reperire non valimus, nisi tantum Catharorum siue Patarenorum, & Pauperum de Lugduno; & fortassis omnes alij sequentes communicant cum istis, aut parum discrepant ab eis.

Errores tamen Catharorum, siue Patarenorum sunt varij, quia secta eorum diuisa est in tres partes, siue sectas principales, quarum prima vocatur Albanensium; secunda Cozonensium; tertia Baiolensium: nihilominus omnes Cathari conueniunt in erroribus sequentibus, secundum quod ex libri inquisitionis hæreticorum colligitur, divisionis alijs, in quibus particulariter inter se discrepant.

Primus eorum error communis est, quod diabolus fecit hunc mundum, & omnia, quæ in eo sunt.

Secundus, quod omnia sacramenta ecclesiæ nihil profundunt ad salutem.

Tertius, quod sacramenta Christi, & ecclesiæ non sunt vera, sed falsa, & deceptoria.

Quartus, quod carnale matrimonij est peccatum mortale

Quintus, quod negant carnis resurrectionem.

Sextus, quia credunt, quod comedere carnes, & ossa, & caseum, etiam urgente necessitate, est peccatum mortale.

Septimus, quod non licet iurare in aliquo casu.

Octanus, quod potestates seculares peccant mortaliter puniendo malefactores, vel hæreticos.

Nonus, quod nemo potest fieri saluus, nisi per eos.

Decimus, quod parvuli baptizati non leuius punientur

S F 2 æterna-

eternaliter, quā in latrones, & homicidæ. verum cum
banensibus in hoc dissentire videntur.

Vndeclimus, quod dicunt non esse Purgatorium.

Duodecimus error est, quod singunt multa inania
falsa, & sacrilega sacramenta.

Tertiusdecimus error est, quod dicunt, quod p
non potest benedici, quia est creatura diaboli.

Decimus quartus error est, quod dicunt, quod ex
non conficitur corpus Christi.

Decimus quintus est, quod per poenitentiam nec
ria augetur, nec poena minuitur inferni.

Decimus sextus, quod non plus punietur Iudas pro
tor, quam infans vnius diei.

Decimus septimus, quod omnes erunt aequales in
ria, vel in poena.

Decimus octauus, quod de peccato non est premit
dum.

Decimus nonus, quod male acquisita per usuram
rapinam, non sunt restituenda, vñoram dicentes mul
esse peccatum.

Vicesimus error est, quod non implorant auxilia
te Virginis, nec Angelorum, nec Sanctorum, nec au
unt se signo crucis.

*Et hi sunt errores communes Catharorum, siue
tarenorum: relinquimus autem errores specia
les, quos habuerunt præfatae ho
rum sectæ.*

ERRORES VERO PAVPERVM DI

*Lugduno, qui alio nomine Valden, & Bar iste
nominantur, hi sunt.*

Primus, quod contemnentes ecclesiasticam pon
tem, dicunt, se non subesse Romano Pontifici, &
prælatis ecclesiæ Romanæ.

Secundus, quod se solos esse ecclesiam, & Christi dis
pulos affirmant.

Terzo

Tertius, quod se dicunt Apostolorum successores, & habere auctoritatem Apostolicam ligandi, & soluendi.

Quartus, quod dicunt Romanam ecclesiam esse mere-
tricem Babylon, & omnes ei obedientes dicunt damnados.

Quintus, quod dicunt omnes sanctos, & fideles à tem-
pore Sylvestri Papae esse damnatos.

Sextus error, quia dicunt, quod nulla miracula in
ecclesia vera fiant, quia nullus eorum aliquando miracu-
la fecit.

Septimus, quod dicunt post ascen-
sonem Christi nulla
esse seruanda statuta ecclesie, nec esse alicuius valoris.

HAERES CONDEMNATAE

in Sexto, & in Clementinis.

Consequenter † de erroribus, sive heresis, qui 23
in Sexto, & in Clementinis reprobati sunt, dicen-
dum est. Sunt autem haereses, quae sequuntur.

In Sexto, titulo de sum. tri. & fide cath. in fine, conden-
natae leguntur due hereses.

Prima negantum spiritum sanctum à patre, & filio, &
ternaliter procedere.

Secunda dicentium, quod spiritus sanctus à patre, &
filio, tanquam ex duobus principijs, & non tanquam ex
uno procedat.

HAERES IN CLEMEN-

timis condemnatae.

Prima heresis est dicentium, quod Christo adhuc vi-
tuente latus eius fuerit lancea perforatum, in cap. j. de
sum. tri. & fide catho.

Secunda heresis dicentium, quod anima rationalis, sive
intellectiva non sit vera, & per se forma humani corporis,
in c. j. de sum. tri. & f. catho.

Tertia heresis dicentium, quod parvulus licet per bap-
tismum culpa remittatur, gratia tamen informans non in-
fundatur, nec virtutes; vbi supra.

S. 3

QVADR.

Secta Beguardorum, ex Begumarum sub regno Ale-
manie, in c. ad nostrum, de hanc. Cuius secta
errores sunt, qui sequuntur.

24 **P**rimus error, dicunt enim, quod homo in vita praef-
ti tantum, & talem perfectionis gradum potest acci-
dere, quod reddetur penitus impeccabilis, & amplius
gratia proficere non valebit; nam, ut dicunt, si quis semper
potest proficere, posset aliquis perfectior Christo in-
nisi.

Secundus, ieiunare non oportet hominem, vel omni-
postquam gradum perfectionis huiusmodi fuerit at-
tus: quia tunc sensualitas est ita perfecte spiritui, & in
oni subiecta, quod homo potest libera concedere corpo-
quicquid placet,

Tertius, quod illi, qui sunt in praedicto gradu per-
fectionis, & spiritu libertatis, non sunt humanæ subiectio-
dientia, nec ad aliqua precepta ecclesiæ obligantur, ut
asserunt, ubi spiritus domini, ibi libertas.

Quartus, quod homo potest finalē beatitudinem
cundum omnem gradum perfectionis in presenti vita
sequi, sicut oam in vita beata, vel patria obtinebit.

Quintus, quod qualibet intellectualis natura in se
naturaliter est beata; quodque anima non indiget lumine
gloriae ipsam eleuante ad Deum videndum, & eodem
fruendum.

Sextus, quod se in actibus exercere virtutum, est homi-
nis imperfecti, & perfecta anima licentiat a se virtutes.

Septimus, quod mulieris osculum, cum ad hoc non in-
clinet natura, est mortale peccatum; auctus tamen carnali
cum ad hoc inclinet natura, peccatum non est, maxime
cum tentatur exercens.

Octauus, quod in elevatione corporis Christi Iesu ho-
mo non debet a surgere, nec eidem reverentiam exhibe-
re, afferentes, quod esset imperfectionis eisdem, si a pure-
tate, & altitudine suæ contemplationis tantum descendere-
rent, quod circa mysterium, seu sacramentum Eucha-

stæ, aut circa passionem humanitatis Christi aliqua cogitarent. Nonnulla etiam alia sub simulata quadam sanctitatis specie dicunt, faciunt, & committunt, quæ oculos diuinæ Majestatis offendunt, & graue in se continent periculum animarum. Cum autem ex debito commissi nobis officij, huiusmodi sectam detestabilem, & præmissos ipsius excrecandos errores, ne propagentur vterius, & per eos corda fidei lium damnabiliter corrumpantur, extirpare ab Ecclesia catholica necessariò habeamus, nos, sacro approbante concilio, sectam ipsam cum prædictis erroribus damnamus, & reprobamus omnino inhibentes districtius, ne quis ipsos de cætero teneat, & approbat, vel defendat. Eos autem, qui fecerint, animaduersione canonica decernimus puniendos.

Quinto loco, condemnatur hæresis dicentium, usuram non esse peccatum, in c. ex graui, de usuris. §. vltimo.

ERRORES, ET HAERESES CON-
demnatae in Extrauagantibus. *Alexand.*

1111, & Honorij.

A Lexander quartus in Extrauagante sua, quæ incipit; Quidam scripturæ sacræ intelligentiam se habere fatentes, &c. libellum magistri Guilhelmi de sancto amore, quem contra religiosos mendicantes in detractionem, & denigrationem status eorum ediderat, qui intitulatur, de periculis nouissimorum temporum, tanquam iniquum, & scelustum, & execrabilem, continentem documēta prava, falsa, erronea, & nefaria, damnat, & reprobat, mandans, ut vbi cunque talis libellus reperiatur, comburatur, & aboleatur omnino, sub pena excommunicationis.

Consequenter idem Romanus Pon. per alias Extrauagantes similiter damnat, & reprobat super dictum libellū, & alios famosos libellos erroribus plenos, quos quidam alij magistri Parisientes in detractionem ordinum mendicantium malitiose cōsiderant, sicut patet in Extrauagante, quæ incipit; Ex alto fuisse conspicimus; & in Extrauagante, quæ incipit, Cum olim.

Ss 4

Amplius

Amplus Papa Honorius in extrauagante sua, quae cipit; Olim felicis recordationis, Gregorius Papa X. probat, & damnat sectas eorum, qui se dicunt de ordine Apostolorum, afferentes, se vitam Apostolorum tenere euangelicam priuertatem. Quorum haereticorum capit & principes Getaldus Segnerelli de Parma, & Dulcini discipulus eius dicecessis Nouariensis. Quorum errori condemnatis sunt, qui sequuntur, prout ex lib. inquisitio nis haereticorum colligitur.

Primus est, quod authoritas Romanæ ecclesiæ est omnino euacuata, & iamdudum cessauit propter malitiam prælatorum.

Secundus est, quod ecclesia, quam tenent Papa, & Cardinals, & clerici, & religiosi, non est ecclesia Dei, sed probata ecclesia sine fructu.

Tertius, quod ecclesia Romana est illa meretrix, quae fide Christi apostatauit, de qua scribit Ioan. in Apocalypsi.

Quartus, quod tota illa potestas spiritualis, quam Christus dedit ecclesiæ, ab initio translata sit in sectam eorum, qui dicuntur Apostoli, sive de ordine Apostolorum, qui sacram vocant congregationem specialiter a Deo missam, & electam in istis nouissimis diebus, & quod ipsi, & nulli alii, habeant potestatem, quam habuit beatus Petrus Apostolus.

Quintus, quod ipsi soli, qui dicuntur Apostoli de predicta secta, seu congregatione, sunt ecclesia Dei, & sunt in illa perfectione, in qua fuerunt Apostoli Christi.

Sextus, quod non tenentur alicui homini obedire, nec summo Pontifici, nec alteri; quia eorum regula, qua fuit immediate a Christo, libera est, & perfectissima vita.

Septimus, quod nec Papa, nec aliquis alius potest precepere, quod deponant statum illum, seu ritum tantum perfectionis, nec etiam potest eos excommunicare.

Octauus, quod de quolibet slaru & ordine, potestque liber licet transire ad eorum vitam, & statum, seu ordinem, sive sit religiosus, sive secularis, ita quod vir sit consensu uxoris, & e conuerso, potest relinquere manu

monium, & ordinem intrare ipsorum.

Nonus, quod nullus prælatus ecclesiæ Romanae potest separare matrimonium, sed ipsi possunt.

Decimus, quod nullus de vita, seu statu, vel ordine ipsorum, potest licite intrare alium ordinem seu regulam sine peccato mortali, nec potest se supponere obedientiæ hominis cuiusque, quia hoc esset descendere à vita perfectissima ad minus perfectam.

Vndeclimus, quod nullus potest saluari, nec intrare regnum cœlorum, nisi sit de statu, seu ordine ipsorum.

Duodecimus, quod omnes, qui persequuntur eos, peccant, & sunt in statu damnationis.

Decimus tertius, quod nullus Papa Romanae ecclesiæ potest aliquem absoluere à peccatis, nisi esset ita sanctus, sicut fuit beatus Petrus Apostolus, in viuendo in omnimodo paupertate, & sine proprio, & in humilitate, non faciendo guerras, nec aliquem persequendo, sed permittendo viuere quemlibet in sua libertate.

Decimus quartus, quod omnes prælati ecclesiæ Romanæ maiores, quam minores, qui à tempore sancti Sylvestri Papæ declinauerunt à modo viuendi priorum sanctorum, sunt præuaricatores, seductores, & exceptores, excepto fatre Petro de Murrone, qui fuit Papa Celestinus vocatus.

Decimus quintus, quod omnes ordines religiosorum, & sacerdotum, & diaconorum, & subdiaconorum, & prælatorum sunt ad tidei catholicae detrimentum.

Decimus sextus, quod laici non tenentur, nec debent decimas alicui sacerdoti, sive prælato Romanae ecclesiæ, qui non sit in tanta perfectione, & in tanta paupertate, in quanta fuerunt Christi Apostoli; & ideo decimæ non debent dari, nisi ipsis, qui dicuntur Apostoli, & sunt pauperes Christi.

Decimus septimus, quod quilibet vir, & quilibet mulier nudi simul possunt iacere licet in uno, & eodem lecto, & licet tangere mutuo unus alterum in omni parte sui, osculari se inuicem sine peccato; & coniungere ventrem suum cum ventre mulieris ad nudum, si quis stimuletur carnaliter, ut cesseret tentatio, non est peccatum.

Decimus octauus, quod iacere eum muliere, & nō cognoscere carnaliter maius est, quām suscitare mortuum.

Decimus nonus, quod perfectior vita est viuere sine voto, quām cum voto.

Vigesimus, quod ecclesia consecrata non plus valeretur a grandum Deum, quām stabulum equorum, siue pororum.

Vigesimus primus, quod ita benē potest adorari Christus in nemoribus, sicut in ecclesijs, vel melius.

Vigesimus secundus, quod prā nulla causa debet hominem iurare, nisi pro articulis fidei, vel præceptis Dei, & omnina alia possunt celari, quantumcunque iurent dicere veritatem, & mentiri, & dolosē palliare, ut sit vnum in omnibus, & aliud in corde.

IN EXTRAVAGANTE BONIFACII.

VIII. Que incipit; Vnam sanctam, &c. sunt errores sequentes condemnati.

²⁶ **P**rimus error est dicentium, quod totius vniuersitatis ecclesiæ non sit vnum caput assignandum. Contra quem errorum definit, quod cum ecclesia vna sit, corporis ecclesiæ non sunt capita, sed vnum est, scilicet Christus, eiusque vicarius Romanus Pontifex.

Secundus error est dicentium, gladium temporale nullo modo pertinere ad ecclesiam, nec subesse gladio spirituali. Contra quem definit in potestate ecclesiæ deesse gladios, scilicet spiritualem, & temporalem; gladiumque temporel subesse gladio spirituali, & potestatem temporalem spirituali.

Tertius error est dicentium, non omnes fideles subiectos esse Romano Pontifici. Contra quem definit, subiectos Romano Pont. omnem humanam creaturam, esse de necessitate salutis.

Quæ incipit; gloriosam ecclesiam, &c. condemnantur
errores quorundam fratrum minorum,
qui sequuntur.

Primus + error eorum est, quod singunt duas eccl^{es}ias, vnam carnalem, & affluentem diuinijs, sceleribus macularam, cui Romanum p^refulem, aliosque inferiores pr^alatos dominari afferunt; aliam spiritualem, virtute decoram, paupertate succinctam, in qua ipsi soli eorumque complices continentur.

Secundus eorum error est, quod omnis iurisdictionis auctoritas sit omnino in ministris ecclesie Romanæ euacuata, & in solis ipsis maneat, sicut spiritualis vita sanctitas.

Tertius error est, quod nullo euentu iurandum est.

Quartus error, quod sacerdos in mortali peccato existens non conficit, nec potest ecclesiastica sacramenta conferre.

Quintus error est, quod euangelium Christi seu solis hoc tempore afferunt esse completem, quod hactenus dicunt fuisse abiectum, imo prorsus extinctum. Et, ut in precedenti Extrauagante habetur, multa sunt alia, quæ isti presumptuosi homines contra coniugij venerabile sacramentum garrire dicuntur, multaque de cursu temporis, siue seculi somniant, multaque de Antichristi aduentu, quem iam iam in gruere afferunt, flebili vanitate diuulgat. Quæ omnia quia partim heretica, partim insana, partim fabulosa cognoscimus, damnata prius cū suis authoribus, quam stilo proleuenda, aut referenda censemus.

IN EXTRAVAGANTIBVS IOAN. XXII.
condemnantur sequentes errores, & hereses Mar-
silij de Padua, & Ioannis de
Ianduno.

IN + extrauagante, quæ incipit; licet iuxta doctrinam Apostoli, condemnantur specialiter septem errores, quos Marsilius de Padua, & Ioan. de Ianduno dogmatisarunt.

Quorum

Quorum primus est, quod id, quod legitur in Euāgelo
Mat. quod Christus soluit tributum Cæsari, quando ha-
rem sumptum ex ore pisces illis, qui petebant, dydragma
iussit dari; hoc fecit non condescensione, & liberalitas
suæ pietatis, sed necessitate coactus.

Secundus, quod beatus Petrus Apostolus non plus sum-
putum caput ecclesiæ, quam quilibet aliorum Apostolorum.

Tertius, quod beatus Petrus non habuit plus authori-
tatis, quam habuerunt alij Apostoli.

Quartus, quod Christus nullum caput dimisit ecclesiæ
nec aliquem fecit vicarium suum.

Quintus, quod ad Imperatorem spectat corrigerem
pam, ac instituere.

Sextus, quod omnes sacerdotes, siue sit Papa, siue
chiepiscopus, siue sacerdos simplex quicunque, sunt
qualis authoritatis, & iurisdictionis ex institutione Chri-
sti; sed quod unus plus habeat alio, hoc est secundum quod
Imperator concessit, & sicut concessit, ita reuocare pos-
test.

Septimus, quod Papa, vel tota ecclesia simul iuncta in
lum hominem, quantumcumque sceleratum, potest puni-
re punitione coactiva, nisi Imperator daret eis autho-
ritatem.

IN EXTRAVAGANTE EIVSDEM IOAN
XXII que incipit; Cum inter nullos, &c. damnat,
& reprobant errorem sequentem.

29 **C**ondemnat † tanquam erroneum, & hæreticus est, si
quis pertinaciter affirmauerit, quod redemptori no-
stro, eiusque Apostolis in his, quæ ipsos habuissent
scriptura testatur, nequaquam ius utendi, seu confu-
mendi competit, nec illa vendendi, seu donandi ius ha-
buerint, aut ex ipsis alia acquirendi, quæ tamen ipsis de-
præmissis secissæ scriptura sacra testatur, seu ipsis potu-
se facere supponit expresse.

IN EXTRAVAGANTE EIUSDEM IOAN.

XXII. Quae incipit; Vas electionis, condemnantur errores

Ioan. de Poliaco magistri Parisien circa au-
dientiam confessionum se-
quentes.

PRIMUS. [†]Terror condemnatus præfati magistri Ioannis 30
de Poliaco est, quod asserbat, quod confessi fratribus
habentibus licentiam generalem audiendi confessiones,
tenentur eadem peccata, quæ confessi fuerat, iterum con-
fiteri proprio sacerdoti.

Secundus error fuit, quod stante statuto, Omnis utrius
usque sexus, edito in cōcilio generali, Romanus Pontifex
non potest facere, quod parochiani non teneantur omnia
peccata sua semel in anno proprio sacerdoti confiteri, quæ
dicit esse parochiale curatum: immo nec Deus posset
hoc sacere, quia (ut dicebant) implicat contradictionem.

Tertius error est, quod Papa non potest dare genera-
lem potestatem audiendi confessiones, immo nec Deus,
quoniam confessus habenti generalem licentiam teneatur
eadem iterum confiteri proprio sacerdoti, quem dicit esse,
ut præmittitur, parochiale curatum.

Illi errores, tanquam falsos, & erroneos, & à doctrinæ
sana deuios authoritate Apostolica dānat & reprobat do-
minus Ioan. xxij. doctrinam ipsam contrariam veram esse,
& catholicam asserens, quod illi scilicet, qui prædictis fra-
tribus confitentur, non magis teneantur eadem peccata
iterum confiteri, quam si alias illa confessi fuissent eorum
proprio sacerdoti, iuxta dictum concilium generale.

DE ERRORIBVS, ET HAERESIBVS

Ioannus Vicleff, & Ioan. Hus in concilio
Constantiensi condonat.

IN
I Am. [†]describendæ veniunt hæreses Ioan. Vicleff, &
Ioan. Hus, quæ in concilio Constantiensi condemnata
leguntur. Ponemus autem in primis errores, & hære-
ses Ioan. Vicleff, secundò errores, & hæreses Ioan. Hus. Et
primo

primo sequitur tenor articulorum Ioan. Vicleff.

Substantia panis materialis, & similiter substantia vinum materialis remanet in sacramento altaris.

Accidentia panis non manent sine subiecto in eodem sacramento.

Christus non est in eodem sacramento identice, & non literis propria presentia corporali.

Si Episcopus, vel sacerdos existant in peccato mortali non ordinant, non consecrant, non conficiunt, non baptizant.

Non est fundatum in euangelio, quod Christus Missam ordinauerit.

Deus dedit obedire diabolo.

Si homo debite fuerit contritus, omnis confessio exterior est sibi superflua, & inutilis.

Ista, & multa alia inuenies in historia concilij Constantiensis, ubi supradicti haeretici fuerunt condemnati in sententia ultima, & videbis Cardinalem sancti Sixti in sententia Summa referentem omnes haereses, & errores, qui in concilio Constantiensi fuerunt condemnati, quia Ioan. Vicleff, & Ioan. Hus fuerunt haeretici & haeresiarchæ.

DE HAERETICIS, ET SCHISMATICIS
& de Apostatis, & reiterantibus Baptis-
mum. Cap. LIII.

S V M M A R I V M.

1 Hæresis unde dicta. & quis propriè dicatur hereticus, & num. 2. 3. 6.

4 Hereticorum plures sunt species.

5 De criminis hæresis quomodo inquirendum sit.

7 Ad quem spectat hereticorum inquisitio.

8 Sarracenus in infânia baptizatus, fidei catholicae seruare tenetur.

9 Hereticorum carcer qualiter esse debeat.

10 Ad hoc, ut quis dicatur hereticus, & subiaceat pena contraria sum statutis, quid propriè requiratur.

11 Inquisitus, si paratus est corrigi, an sit hereticus.

12 Errorem non defendens, immo cupidus rationem ipsius intelligens, an fera.